

Anti- Pest Protocol

De Campus 9
8233 GA Lelystad

Documentverantwoordelijke	Baai en Grj			
Porteum	Datum	November 2021	Versie	3

Inhoud

.....	0
1 Inleiding	2
2 Vijfsporenaanpak	3
3 Hoe te handelen bij pesten	4
4 Verantwoordelijkheden bij pesten	5
4.1 De ouders	5
4.2 De mentor	5
4.3 De afdelingsleider/leerling coördinator	5
5 Wat doet het Porteuem tegen pesten/pestgedrag?.....	7
5.1 Schoolniveau	7
5.2 Klas en individueel niveau	7
5.3 Cyberpesten	8
5.4 Maatregelen schoolleiding bij geen gedragsverandering bij Pester	8
6 Bijlagen Protocol	9
6.1 Bijlage I: Algemene Informatie om pesten beter te herkennen	10
6.2 Bijlage II: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	14
6.3 Bijlage III: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest	15
6.4 Bijlage IV: Voorbeeld van een afsprakenlijst “veilig in school”	16
6.5 Bijlage V: Kopieerblad Mijn Waarden.....	17

1 Inleiding

Met het anti-pestprotocol verklaart Porteum dat pestgedrag dat binnen de school wordt waargenomen of waar de school mee wordt geconfronteerd, niet geaccepteerd wordt en dat zij dit zal aanpakken door een vooraf bepaalde procedure.

Dit document heeft als doel om allen die betrokken zijn bij Porteum te informeren over wat de school doet om een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen en dit te beschermen. Daarnaast bevat het teksten die een hulpmiddel kunnen zijn om pesten te herkennen, bespreekbaar te maken en te bestrijden.

Het Pestbeleid is niet statisch. Afhankelijk van ontwikkelingen binnen de school, zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen. Dat betekent dat dit protocol van tijd tot tijd aangepast zal moeten worden.

Een werkend protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Die voorwaarden zijn de volgende:

1. Porteum ziet pesten als een probleem voor alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. De betrokken partijen zijn bereid tot samenwerken om de problemen rond pesten aan te pakken.
2. Porteum is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel kunnen pesten signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten en actie daarop ondernemen.
4. Porteum dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het anti-pestprotocol).
5. Porteum ontplooit preventieve (les)activiteiten waarin leerlingen positief en betrokken gedrag laten zien en leren verantwoordelijkheid te nemen om te komen tot een veilig leer- en leefklimaat (zie 5.2).

De anti-pest coördinatoren zijn de ondersteuning coördinatoren van Porteum.

**Opmerking: In dit document gebruiken we de term: mentor; hier kan ook worden gelezen: coach. Binnen het VMBO gebruiken we mentor, binnen Havo/VWO gebruiken we coach.*

2 Vijfsporenaanpak

De school gaat uit van een aanpak die gebaseerd is op vijf pijlers.

1. De school erkent haar algemene verantwoordelijkheid

- De school zorgt ervoor dat allen in de school (de directie, de mentoren, de docenten, de ondersteuners) voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

2. De school biedt steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- De school heeft diverse vertrouwenspersonen waar een leerling naar toe kan gaan.

3. De school besteedt aandacht aan de jongere die pest

- Het confronteren van de pester met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de gepeste.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het aanbieden van hulp door de mentor/de vertrouwenspersoon/veiligheidscoördinator en/of het ondersteuningsteam.

4. De school betreft de meelopers / zwijgende meerderheid bij het probleem

- De mentor bespreekt met de klas het pesten en wijst op de rol van alle leerlingen hierin.
- Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie.

5. De school biedt steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

3 Hoe te handelen bij pesten

Stap	Actie	Verantwoordelijkheid
Stap 1	De leerling geeft aan dat het pesten moet stoppen	De leerling zegt: "Ik wil dat je stopt met pesten."
Stap 2	De leerling geeft aan stop ermee anders ga ik naar de mentor. Het pesten kan ook opgemerkt worden door een opmerker (ouder, docent, conciërge, leerling of...) De opmerker moedigt de leerling aan om naar de mentor te gaan.	De leerling zegt: "Ik ga het melden bij de mentor." De opmerker zegt: "ik vind dat je dit bij je mentor moet melden."
Stap 3	De leerling gaat naar de mentor. Er volgen gesprekken met de gepeste leerling en met de leerling die pest volgens de oplossingsgerichte methode.	De mentor maakt melding in Magister. De mentor licht ouders in.
Stap 4	De mentor evalueert na een paar weken. Is er verbetering dan wordt de 'zaak' gesloten. De mentor blijft alert.	De mentor houdt een evaluatiegesprek met de gepeste leerling. De mentor informeert de ouders van de leerling die pest en van de leerling die gepest wordt, wanneer het pesten gestopt is.
Stap 5	Als er <u>geen</u> verbetering is, overlegt de mentor met de leerling coördinator/pedagogisch medewerker/afdelingsleider en indien nodig de ondersteuningscoördinator. Er vinden gesprekken plaats met de gepeste leerling, diegene die pest en met de ouders. Zo nodig vindt er een gesprek tussen beide plaats. Bij geen gedragsverandering neemt de schoolleiding passende maatregelen of worden mogelijkheden tot hulp geboden: -externe hulpverleners inschakelen -gedragstraining bieden -inzet ondersteuningsteam -afpraak met de jeugdagent -schorsing	De leerlingcoördinator/afdelingsleider informeert de ouders en ondersteuningscoördinator als er nog steeds sprake is van pestproblematiek. Er wordt melding gemaakt in Magister.

4 Verantwoordelijkheden bij pesten

4.1 De ouders

- Wanneer ouders merken dat hun kind gepest wordt óf zelf andere kinderen pest melden zij dit bij de mentor/coach. Is de situatie na de interventies niet veranderd, dan nemen ze contact op met de afdelingsleider.

4.2 De mentor

- Wanneer het pesten in de klas plaatsvindt, praat de mentor, eerst met de gepeste en later met de Pester(apart). Op basis van dit gesprek besluit de mentor wat het vervolgtraject is. Een leidraad voor deze gesprekken, en tips voor gesprekken met meerdere leerlingen over pesten, staan in bijlage 2 en 3.
- Vervolgens organiseert de mentor/coach een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
- De mentor bespreekt in dit gesprek ook dat, indien het pesten zich herhaalt, de afdelingsleider en de ouders van Pester en gepeste worden geïnformeerd. De mentor/coach legt het gesprek en de gemaakte afspraken vast in magister bij Pester en gepeste.
- Als de klas veel mee heeft gekregen van het pesten, praat de mentor met de klas. Zo kan de groeps sfeer hersteld worden. Bovendien is het belangrijk om te benadrukken dat ook de rest van de klas een verantwoordelijkheid heeft. Als de klas niks van het pesten heeft meegekregen, en het speelt zich alleen tussen de twee leerlingen af, dan hoeft het niet met de hele klas besproken te worden.
- Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor (zoals eerder aangekondigd) het gedrag aan beide ouders en aan de afdelingsleider. De mentor overhandigt de afdelingsleider het verslag met daarin de gebeurtenissen en de gemaakte afspraken.
- Als het pesten het klassenverband overstijgt (het gebeurt bijvoorbeeld ook in de gangen, op het plein, of via internet), overleggen de betrokken mentoren met elkaar.

4.3 De afdelingsleider/leerling coördinator

- De afdelingsleider/leerlingcoördinator en de mentor overleggen over wie welke taak op zich neemt bij hardnekkig pestgedrag. Desgewenst schakelen zij de ondersteuningscoördinator, orthopedagoog en/of vertrouwenspersoon in voor advies of ondersteuning.
- De afdelingsleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de Pester apart, of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de Pester is het doel: confronteren, mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen, helderheid geven over het vervolgtraject (het betrekken van ouders, het nemen van passende maatregelen) bij herhaling van pesten.
- In het contact met de gepeste wordt er gekeken of hij/zij sociaal gedrag vertoont waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor Pesters. De afdelingsleider/leerlingcoördinator adviseert zo nodig, zowel aan de Pester als aan de gepeste, hulp op vrijwillige basis door bv de jeugdpreventiemedewerker. Dit gebeurt na overleg in het ondersteuningsteam.
- De afdelingsleider/leerlingcoördinator stelt de betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject, zoals hierna omschreven bij c) en d).

- De afdelingsleider/leerlingcoördinator bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders. En koppelt informatie terug naar de mentor.
- Als het pesten niet stopt neemt de betrokken afdelingsleider besluiten om de leerling te schorsen.
- Na schorsing, gesprek met ouders en geboden hulp/training kan het volharden in pestgedrag leiden tot een verwijderingsprocedure.

5 Wat doet het Porteum tegen pesten/pestgedrag?

De school werkt aan sociale veiligheid, binnen en buiten de lessen. Dit komt naar voren op drie niveaus. Schoolniveau, klas- en individueel niveau.

5.1 Schoolniveau

- De leerlingen houden pauze in hun eigen gebouw, dit zorgt voor kleinschaligheid.
- Pauze surveillance: in pauzes lopen docenten/stewards/conciërges/veiligheidscoördinator rond en hebben daarbij een toezichhoudende en signalerende rol. Door het rondlopen is een medewerker makkelijk aanspreekbaar door leerlingen, laagdrempelig in geval van een probleem.
- In de warme overdracht met de basisschool en het vervolgonderwijs wordt nagegaan of pesten of gepest worden een rol heeft gespeeld in de schoolloopbaan van de leerling.
- De school organiseert oudergesprekken waarbij ouders en leerlingen met de mentor in gesprek gaan, hierbij kunnen ouders indien nodig zorgen delen.
- Leerlingen en medewerkers zijn op de hoogte gebracht van de aanwezigheid en functie van de vertrouwenspersoon op Porteum. De vertrouwenspersoon is makkelijk te benaderen voor leerlingen, rechtstreeks of via mentor of andere medewerkers.
- In geval van mogelijke problemen zijn er korte contactlijnen tussen ouders, mentor, docenten en afdelingsleiders.
- Op schoolniveau worden activiteiten georganiseerd die buiten klasniveau het gevoel van saamhorigheid en het kennen van elkaar vergroten.

5.2 Klas en individueel niveau

- De mentor speelt een belangrijke rol in het signaleren van pestproblematiek, dit omdat de mentor de leerling diverse malen per week ziet/spreekt. Tijdens de leerlingbespreking wordt het gesignaleerde gedrag besproken.
- Voor de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen wordt in de onderbouw het programma: 'Leren en Leven' gebruikt. Deze methode is gebaseerd op Positive Action en is een bewezen effectief programma dat investeert in talentontwikkeling van leerlingen en een positief leer- en leefklimaat in en om de school. De filosofie van Leren & Leven is: 'Wanneer we positief denken en voelen, voelen we ons goed over onszelf. Er is altijd een positieve manier om iets te doen.' Er wordt aandacht besteed aan groepsprocessen, omgaan met verschillen, omgaan met groepsdruk en respect. In het thema 'Hoe ga ik om met anderen' wordt een gedragscode/ afsprakenlijst opgesteld waarin de groep met elkaar afsprekt hoe zij met elkaar om willen gaan.
- Bij de start van ieder schooljaar is er aandacht voor de groepsvorming in de klas, het gesprek gaat over schoolregels en klassenregels.
- Het betrekken van de klas bij het probleem door bespreekbaar te maken in de (mentor)les en de rollen van leerlingen hierbij te benoemen.

- Vergroten van het zelfvertrouwen van de gepeste door training, bijvoorbeeld: sociale vaardigheidstraining.
- Ouders van betrokken leerlingen worden op de hoogte gesteld en zo mogelijk betrokken bij het komen tot een oplossing.
- Er is een mogelijkheid voor disciplinerende maatregelen. De afdelingsleider kan indien nodig een sancties laten voeren. Dit kan gaan van nablijven, strafwerkschrijven tot schorsing en zelf tot verwijdering van school.

5.3 Cyberpesten

Een aparte problematiek vormt het cyberpesten of digitaal pesten. Cyberpesten is pesten via het internet en via de mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Bij de mentorlessen wordt aandacht besteed aan de juiste omgangsvormen binnen sociale media en welke voorzorgen leerlingen kunnen/moeten treffen om cyberpesten te voorkomen.

Naast de eerder genoemde acties bij het gewone pesten wordt met de leerling besproken wat deze zelf ook kan doen in het geval van cyberpesten.

In ieder geval wordt met ouders contact opgenomen. Er wordt op de mogelijkheid van aangifte gewezen en doorverwijzing wordt besproken. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van eigen mogelijkheden: de ICT-infrastructuur van de school biedt mogelijkheden om zo nodig intern daders te achterhalen.

5.4 Maatregelen schoolleiding bij geen gedragsverandering bij Pester

Schorsing

Wanneer het pestgedrag niet verandert kan het zijn dat de pestende leerling geschorst wordt voor een of meerdere dagen.

Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste pestgedrag en de veiligheid van andere leerlingen niet meer gegarandeerd kan worden, kan de school genoodzaakt zijn om verwijderingsprocedure te starten.

6.1 Bijlage 1: Algemene Informatie om pesten beter te herkennen

Wat is pesten?

Pesten is het systematisch vernederen en intimideren van een persoon die niet (meer) in staat is zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die persoon buiten de groep wordt gedreven. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Pesten is meestal iets van een groep. Binnen die groep heeft iedereen een rol: er zijn 'pesters', 'meelopers', 'stillen', 'stiekemerds', 'buitenstaanders', 'gepesten' en 'helpers'. Het pesten gebeurt vaak meer dan een keer, soms houdt het weken of maanden aan. Het gepeste kind heeft verdriet en pijn. Het pesten maakt hem angstig en bang. Hij weet niet hoe het pestgedrag te stoppen en doet geen beroep op volwassenen om hem te helpen. Redenen hiervoor kunnen schaamte zijn of de angst dat het pesten nog erger zal worden. Soms lijkt het probleem onoplosbaar voor het kind of heeft het kind het idee dat hij klikt. Het pesten gebeurt meestal zo dat volwassenen het niet merken.

Mogelijke verschijningsvormen van pesten op een school (waardoor de omgeving alert zou moeten worden):

- Een leerling wordt nooit gekozen bij gym
- Een bepaalde leerling mag nooit meedoen
- Niemand wil naast een bepaalde leerling zitten
- Er wordt niet naar een leerling geluisterd
- Een leerling wordt belachelijk gemaakt
- Iemand wordt steeds geduwd, geslagen, geschopt en aangeraakt
- Er worden grapjes gemaakt ten koste van iemand
- Bepaalde leerlingen worden uitgescholden en/of uitgelachen
- Van een bepaalde leerling worden spullen kapot gemaakt of afgepakt
- Er wordt geroddeld over steeds dezelfde leerling
- Een leerling wordt opgewacht of achtervolgd
- Een leerling/groepje wordt gediscrimineerd
- Een leerling wordt bedreigd

Wat is plagen en wat is pesten?

Pesten is beschadigend en levert verliezers op. Plagen is groeibevorderend en zorgt ervoor dat iedereen wint. Plagen is stoeien, je zoekt elkaars grenzen op: de ene keer wint de een, de andere keer de ander. Stoeien en plagen leiden ertoe dat mensen hun grenzen leren ontdekken, aangeven en verdedigen. Met stoeien maak je vrienden: het is een uiting van vriendschap; er ligt vertrouwen aan ten grondslag. Bij pesten ontbreken al die elementen: er is sprake van ongelijkheid, angst, wantrouwen en pijn.

Welke kinderen hebben kans om gepest te worden?

Kinderen die afwijken van de norm: hoge cijfers halen, 'verkeerde' kleding dragen, tot een andere cultuur behoren, stotteren enz.

minder weerbaar zijn: niet assertief, voorzichtig, teruggetrokken, angstig.

weinig zelfvertrouwen hebben, soms hebben zij ook een negatief zelfbeeld.

sociaal-onhandig gedrag vertonen, zij zeggen vaak de verkeerde dingen op het verkeerde moment (tegen de verkeerde persoon).

Signalen voor leerkrachten:

Hoe herken je kinderen die mogelijk gepest worden?

- Zij staan vaak alleen
- Zij worden als laatste gekozen
- Zij blijven dicht bij de leerkracht

- Zij worden gezien als klikkers (heilig boontje)
- Zij lijken angstig en onzeker
- Zij kunnen op den duur slechtere cijfers halen
- Zij gaan volgzzaam gedrag vertonen

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:	vernederen, belachelijk maken schelden dreigen met bijnamen aanspreken gemene briefjes, mailtjes, sms-jes schrijven
Lichamelijk:	trekken aan kleding, duwen en sjoeren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapens gebruiken
Achtervolgen:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren uitsluiten van feestjes bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen kliederen op boeken banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

Welke kinderen pesten?

Kinderen die pesten zijn vaak de sterkeren in de groep. Ze zijn of lijken populair. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Kinderen die pesten krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden en je hoort bij een groep. Doorgaans voelen kinderen die pesten zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er volgens hen om gepest te worden

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.

- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

Probeer deze oorzaken in een gesprek boven tafel te krijgen. Het pestgedrag wat ze nu vertonen, levert vaak veel op: hooggeplaatst worden in de hiërarchie, een zekere positie.

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe je dat als team het beste kan aanpakken. Op Porteus werken we volgens het stappenplan van het pestprotocol zoals dat in dit document omschreven staat.

Cyberpesten

Cyberpesten is pesten via internet of telefoon. Ook nu gaat het om uitschelden, belachelijk maken en buiten sluiten.

Vormen van cyberpesten:

- Beledigen via sms, mail of chat:
je kunt elkaar vervelende boodschappen sturen. Dit gebeurt vaak anoniem of onder een verzonden naam.
- Misleiden via internet of mobieltje:
een ander kan zich voordoen als iemand anders, door bijvoorbeeld een nepprofiel aan te maken in een chatprogramma. Omdat je elkaar niet ziet, geloof je al snel dat degene aan de andere kant echt degene is die hij zegt dat hij is. Je kunt ook in een sms verbergen wie je echt bent.
- Bedreigen via internet of mobieltje:
omdat je kunt verbergen wie je echt bent in het contact via internet of mobieltje, kun je iemand gemakkelijk bedreigen.
- Roddelen via internet:
in het contact via internet kan gemakkelijk geroddeld worden. Bijvoorbeeld via mail of chat. Degene over wie geroddeld wordt, wordt gewoon niet uitgenodigd voor het gesprek.
- Inbreken in iemands mailbox of chatprogramma:
door achter iemands wachtwoord te komen, kun je in zijn mailbox komen of je in een chatprogramma voordoen als die persoon. Je kunt dan uit naam van die persoon vervelende berichtjes rondsturen naar zijn contactpersonen.
- Foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen:
met een mobieltje en een webcam kun je ongemerkt foto's maken. Deze foto's kunnen heel persoonlijk zijn. Vaak worden deze foto's nog bewerkt om iemand belachelijk te maken.

Vervolgens worden ze op internet geplaatst. Foto's die op internet verschijnen, zijn heel moeilijk te verwijderen, omdat ze overal weer kunnen opduiken.

- Bezemen:
jongens plaatsen filmpjes van meisjes op Youtube, met smerige teksten, waarbij ze bij voorbeeld voor hoer uitgemaakt worden, soms met adresgegevens erbij.
- Virussen sturen:
door virussen naar iemands computer te sturen, zorg je ervoor dat die computer crasht.

6.2 Bijlage II: Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak wordt je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt, wat wil je bereiken?

- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:
 - Hoe communiceert de leerling met anderen?
 - Welke lichaamstaal speelt een rol?
 - Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
 - Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de Pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de Pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.

6.3 Bijlage III: Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is driedig:

- de leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan (waarvan tevens de vraag deel uitmaakt: werd/word je zelf wel eens gepest)
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is

- probleemgericht en richt zich op gedrag dat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. **Zeg nooit: Je bent heel gemeen.** Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de Pester een waardeloos mens is.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemt is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen?

Biedt zo nodig hulp aan van de counselor (op vrijwillige basis)

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

6.4 Bijlage IV: Voorbeeld van een afsprakenlijst “veilig in school”

De mentor maakt samen met de leerlingen een contract/afsprakenlijst: veilige school.
Alle leerlingen ondertekenen dit contract.

<p>Afsprakenlijst - een veilige school en klas.</p> <p>Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school. Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:</p> <ol style="list-style-type: none">1.2. <p>Etc</p>	
--	---

Hieronder zijn een aantal ideeën voor afspraken:

1. Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet2. Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen3. Ik blijf van de spullen van een ander af4. Als er ruzie is speel ik niet voor eigen rechter5. Ik bedreig niemand, ook niet met woorden6. Ik neem geen wapens of drugs mee naar school7. Ik gebruik geen geweld8. Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen9. Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp

Mijn waarden

“Behandel anderen zoals je zelf behandeld wilt worden.”

Hoe wil je behandeld worden?

Kies voor de 5 waarden die je het belangrijkste vindt...

☐ Respect(vol)	☐ Betrokken(heid)
☐ Rechtvaardig(heid)	☐ Nieuwsgierig(heid)
☐ Flexibiliteit	☐ Gastvrij(heid)
☐ Waardering	☐ Samenwerken
☐ Duidelijk(heid)	☐ Vertrouwen
☐ Gastvrij(heid)	☐ Verantwoordelijk(heid)
☐ Zelfstandig(heid)	☐ Vriendelijk(heid)
☐ Veilig(heid)	☐ Tolerantie
☐ Behulpzaam(heid)	☐ Betrouwbaar(heid)
☐ Eerlijk(heid)	☐ Positief
☐ Gelijkwaardig(heid)	☐ Geduld
☐ Liefde(vol)	☐ Anders, namelijk.....
☐ Anders, namelijk.....	☐ Anders, namelijk.....